

Särskilt yttrande
Kommunstyrelsen
2024-09-09

Ärende 166: Remissvar samråd ny regional utvecklingsplan 2060

Som komplettering till Botkyrkas och Södertörns kommunernas svar på remissen vill Vänsterpartiet göra följande medskick:

- **Klimatomställningen bör ha en mer framträdande roll.** Klimatomställningen som syftar på att minska utsläpp och förebygga ytterligare klimatförändringar borde ha en mer framträdande plats.
- **RUFS bör fokusera mer på att lösa målkonflikter.** Målkonflikter som beskrivs i det avslutande kapitlet är verkligen relevanta och hanteringen av och ställningstagande i dem borde genomsyra hela dokumentet. I målkonflikter som gäller klimat bör framgå tydligare att i de målkonflikter som uppkommer behöver hänsyn till klimatet väga tyngst.
- **Att nå klimatmålen får inte prioriteras ner genom att klumpas ihop med klimatanpassningar.** För att nå klimatmålen behöver utsläppen minska. I samrådet listas fem utmaningar att kraftsamlas runt. Där vi ser att utmaning 3 *Hur kan vi möta klimatmålen och skapa en motståndskraftig och robust region?* behöver delas upp i två olika utmaningar. Det är oerhört viktigt att möta klimatmålen, alltså minska utsläpp och det är lika viktigt att klimatanpassas samhället för att göra det robust. Att minska utsläppen och att anpassa sig till ett förändrat klimat har helt olika utmaningar och kräver helt olika insatser och bör därför inte klumpas ihop i en utmaning.
- **Större fokus på minskad biltrafik och ökad framkomlighet för kollektivtrafiken.** Det behövs mål om att skapa förutsättningar för ett minskat transportarbete. Miljökonsekvensbeskrivningen anger att nollalternativet och planförslaget gällande totalt trafikarbete på vägarna och trängsel i vägnätet har utfall där skillnaderna är små. Vi ser att det inte är ett önskvärt utfall och att det inte är förenligt med att målet om klimatpåverkande utsläpp från transporter ska upphöra 2035. Vi har tyvärr inte fått gehör i frågor som gäller minskad trafik. Vi vet att många kommuner har kommunala mål om att minska den totala trafiken – detta behöver synliggöras och bli en del av den regionala planen.
- **Jämlik och inkluderande vård:** En förutsättning för jämlik och inkluderande vård är att primärvården, viss öppenvård och tandvård finns geografisk spridd i hela regionen. Därför behöver målsättningar i RUFS verka för en geografisk närhet till primärvården i hela regionen. Vänsterpartiet identifierar detta som att alla medborgare ska ha högst 30 min med kollektivtrafik till vårdcentral och öppenvård inkluderande öron-näsa-hals, gynekologi, mammografi, BUMM, Hud, Psykiatri för barn, unga och beroende. Vi har fått med vissa skrivningar om detta men inte tydligare definition om vad en geografisk närhet till vård kan innebära.

- **Grundskola och gymnasietets roll** för regionens utveckling: Vänsterpartiet har velat se ett tillägg av kapitel som tar ett större grepp om utbildning inklusive grundskola och gymnasium och dess roll som förutsättning för innovation, tillväxt och god folkhälsa. Vi har fått med skrivningar och ett målområde om att fler ska kvalificera sig för och lyckas genomföra gymnasiestudier men ser att utvecklingsplanen kan ha mer fokus på skolans roll. En likvärdig och kompensatorisk skola är grunden till all framtida innovation och kompetensförsörjning och en tydlig folkhälsoindikator. Det är värdefullt att mäta och redovisa utbildning på regional nivå fastän det är ett kommunalt ansvar. Detta för att synliggöra de stora inomregionala skillnaderna som finns gällande skolor. I vissa kommuner klarar så gott som alla gymnasiet och i andra är siffran närmre hälften. Det är ett viktigt nyckeltal för att fånga framtida folkhälsa och i att skapa en region som håller ihop.
- **Större regional samordning och styrning av gymnasieskolornas och yrkesutbildningarnas utbud.** Vi vill se en större regional samordning och styrning av gymnasieskolornas och yrkesutbildningarnas utbud för att bättre matcha framtida kompetensbehov. När ingen samordning sker så matchar inte utbildningar med arbetsmarknadens behov. Det är tex förhållande vis dyrt att starta en gymnasial jordbrukslinje jämfört med samhällsvetenskaplig vilket har lett till ett underskott av det första och ett överskott av det andra. En bättre samordning och eventuell styrning kan ske genom kommunalförbund eller annan lämplig aktör. Det vore värdefullt om kommunerna spelade in sin syn på detta.
- **Naturliga kolsänkor.** Vi har lyckats få in skrivningar om naturliga kolsänkor och uppdrag kring hur mättekniker kan utvecklas. Vi ser att det vore positivt om kommuner lyfter lokala perspektiv runt potentialen i naturliga kolsänkor och naturbaserade klimatanpassningar.
- **Förnybar el.** Fokus för såväl produktion som förbrukning av energi bör genomgående refereras till som förnybar energi, ej fossilfri. Även om kärnkraft inte har fossila utsläpp så är avfallsfrågan långt ifrån löst. Vänsterpartiet har inte fått gehör för att genomgående referera till förnybar el. Vi ifrågasätter också "faktarutan" som hänvisar till kärnkraft som planerbar el, vi har ju sett många exempel där exempelvis värmeböljor har gjort att kärnkraftsreaktorer behövs stängas av.
- **AI och dess påverkan på samhället.** Det är inget politiskt ställningstagande men vi ser att det saknas kapitel som resonerar om AI och dess påverkan på samhället och arbetsplatser. Vi ser att planen får större trovärdighet om man också lyfter in de frågorna.
- **Flyget.** Vänsterpartiet ser att vi behöver minska flygandet för att nå klimatmålen. Vi ser att Bromma behöver läggas ner och att Arlanda inte ska byggas ut. Vi är tyvärr ensamma om att tycka så. Vi ifrågasätter att internationella flygresor är en bärande kraft för regionens välstånd. Vi vill ha fokus på klimatsmart resande som utbyggnad av tågtrafiken.
- **Områden som är under kommunalt ansvar men kräver regional samordning.** Vänsterpartiet vill se mer fokus på ökad regional samordning av fler områden. Där har vi särskilt lyft vattenvård, avfallshantering och framkomlighet för kollektivtrafiken. Vatten rinner över kommungränser och återvinningscentraler och deponier används av medborgare över kommungränser.
- **Biologisk mångfald.** Utvecklingsplanen resonerar i de flesta kapitel som rör grönstruktur att man vill bibehålla och värna biologisk mångfald. Vänsterpartiet vill att man öka ambitionsnivån och stärka den biologiska mångfalden.

Mats Einarsson (V)

Kerstin Amelin (V)